

ΠΕΡΑΣΑΝ ΟΙ ΕΠΟΧΕΣ ΠΟΥ ΕΡΧΟΝΤΑΝ ΟΙ ΜΕΣΣΙΕΣ (της Ιωάννας Μουτσοπούλου)

Προσκεκλημένη της **Φωτεινής Μαστρογιάννη** στην εκπομπή **Take the money & run** ήταν η **νομικός και συγγραφέας κα Ιωάννα Μουτσοπούλου**.

Σύμφωνα με την κα Μουτσοπούλου διανύουμε μία εποχή οριστική. Ο δυτικός πολιτισμός απέρχεται και καταρρέει με άσχημο τρόπο. Δυστυχώς όμως, παρόλα αυτά, δεν έχουμε κατανοήσει το βάθος των αρχών βάσει των οποίων κτίστηκε αυτός ο πολιτισμός που άρχισε από τον Σόλωνα.

Για παράδειγμα, ο Σόλωνας με τους νόμους του, κατάργησε τη δουλειά για λόγους χρεών ενώ σήμερα πάλι για λόγους χρεών καταλήξαμε πάλι να υποδουλώνονται πληθυσμοί. Ξαναγυρίσαμε στα ίδια γιατί δεν κατανοήσαμε με ακρίβεια τις αρχές στις οποίες στηρίχτηκαν όλα τα βήματα που πραγματοποιήθηκαν. Έγιναν δύο Παγκόσμιοι Πόλεμοι που τους έκανε η Δύση και τελικά ποιο είναι το μάθημα που πήρε ο κόσμος; Το μάθημα ήταν η πτώση στον ηδονισμό. Συνεπώς έχουμε κρίση αξιών. Οι άνθρωποι που θέλουν να σκέφτονται πρέπει να πραγματευθούν αυτές τις αρχές λίγο καλύτερα.

Οι αξίες στις οποίες πολλοί άνθρωποι θέλουν να επιστρέψουν δεν είναι αληθινές γιατί δεν τις είχαν κατανοήσει σε βάθος. Οι πολιτικοί δεν μπορούν να κάνουν πολλά είτε γιατί δεν το θέλουν είτε γιατί παρασύρονται από τη λαγνεία της εξουσίας είτε γιατί είναι από πίσω τους συμφέροντα. Οι ελίτ που έχουν τη διακυβέρνηση του κόσμου δεν έχουν συμφέρον να κάνουν κάτι για τους πολλούς γιατί αυτές περνάνε καλά. Ο πολύς κόσμος όμως πρέπει να κάνει τις απαραίτητες διεργασίες, διεργασίες που

ξεκινάνε από μέσα και μετά βγαίνουν έξω. Εάν κάνουν τις εξωτερικές διεργασίες και λείπουν οι εσωτερικές τότε θα καταλήξουν πάλι στο μηδέν.

Θα πρέπει να επαναπροσδιορίσουμε το περιεχόμενο των αξιών της ζωής. Παράδειγμα: θέλουμε αληθινά την ισότητα; Όλη η ζωή είναι στηριγμένη σε μία τάση για ανισότητα αρκεί αυτή η ανισότητα να ωφελεί εμάς τους ίδιους. Θέλουμε δημοκρατία. Τι είναι η δημοκρατία; Να έχουμε απλά ένα κοινοβούλιο; Δημοκρατία δεν είναι να είμαι ελεύθερος να κάνω ότι μου αρέσει, αυτό είναι ασυδοσία και ανευθυνότητα. Επομένως πρέπει να αναλύσουμε τις αξίες που υποτίθεται ότι θέλουμε.

Η δημοκρατία δεν είναι η υπέρτερη αξία, υπάρχουν πιο αφηρημένες έννοιες όπως είναι η δικαιοσύνη. Γίνεται δημοκρατία χωρίς δικαιοσύνη; Γίνεται δημοκρατία χωρίς ελευθερία; Γίνεται δημοκρατία χωρίς ευθύνη; Ο πιο πολύς κόσμος ονειρεύεται να είναι ανεύθυνος δηλαδή να έχει τόσα χρήματα που να μην έχει κανέναν ανάγκη. Να μην ενδιαφέρεται για τα κοινά αφού έκανε το «καθήκον» του και ψήφισε μία φορά στα τέσσερα χρόνια. Αυτό δεν είναι δημοκρατία.

Οι άνθρωποι δεν θέλουν να λύσουν αυτά τα θέματα και η αποτυχία είναι εμφανής. Η οικονομία είναι φούσκα και είναι το αποτέλεσμα μιας τρέλας. Ο άνθρωπος πιστεύει ότι δεν είναι ευθύνη του ο κόσμος αλλά μόνο η ζωή του, ούτε καν η οικογένειά του.

Οι διεργασίες της συνείδησης των ανθρώπων είναι η πηγή του κοινωνικού γίγνεσθαι. Εάν δεν υπήρχε αυτό το γίγνεσθαι τα γεγονότα που συμβαίνουν στην κοινωνία θα ήταν διαφορετικά. Η κοινωνία αντικατοπτρίζει αυτό που εμείς οι ίδιοι θέλουμε.

Γιατί θέλουμε το εύκολο κέρδος; Το εύκολο κέρδος σημαίνει να μην δουλεύω και να βγάζω λεφτά χωρίς να αναρωτιέμαι ούτε το πώς βγαίνουν, ούτε από ποιον βγαίνουν ούτε από ποιον θα λείψουν.

Ψηφίζουμε έναν πολιτικό γιατί μας αρέσει το στυλ του αλλά τότε

γιατί παραπονιόμαστε; Οι πολιτικοί ακόμα και όταν αναφέρονται σε αξίες είναι λόγια κενά περιεχομένου.

Στις ημέρες μας επικρατεί ένας ακραίος υλισμός. Ο Λουδοβίκος XV έλεγε «μετά από μένα το χάος». Αυτό είναι και η φιλοσοφία των περισσοτέρων. Είναι σαν να μην έχει προοπτική η ζωή.

Υπάρχει μία αίσθηση ματαιότητας στον άνθρωπο γιατί από τη στιγμή που η ζωή του έχει ένα τέλος, ο άνθρωπος σκέφτεται με βάση του «ότι φάμε και ότι πιούμε». Αυτό είναι ο υλισμός που όμως πρέπει να φύγει γιατί ακόμα και εάν φάμε και εάν πιούμε η ζωή ούτως ή άλλως τελειώνει, οπότε κι αυτό δεν έχει νόημα.

Όλα είναι εκ των υστέρων και δεν υπάρχει βάθος. Δεν έχουμε διακυβέρνηση αλλά πολιτική διαχείριση. Η διακυβέρνηση απαιτεί να υπάρχουν σοβαροί άνθρωποι που να θέλουν να κυβερνήσουν τους πολλούς.

Ο Τζον Στιούαρτ Μιλ έλεγε «καλό για όσο το δυνατόν περισσότερο αριθμό ανθρώπων». Η διαφορά ανάμεσα στη διακυβέρνηση και στην εξουσία είναι φοβερά μικρή.

Ο νόμος είναι ένα κυβερνητικό στοιχείο που θέλει να βάλει σε μία τάξη την κοινωνία. Ο νόμος δεν τιμωρεί μόνο αλλά έχει και εκπαιδευτικό σκοπό. Όταν έχουμε ένα δικτάτορα πάλι έχουμε νόμους. **Στην περίπτωση αυτή έχουμε απόσταση της δικαιοσύνης από το τεθειμένο δίκαιο δηλαδή αυτό που λέει η εξουσία είναι και αυτό που πρέπει να γίνει. Ο νόμος που έχει απόσταση από τη δικαιοσύνη χάνει τον χαρακτήρα του νόμου και είναι απλά μία επιβολή.**

Υπάρχει ένας συγκαλυμμένος και ένας ασυγκάλυπτος αυταρχισμός. Ο συγκαλυμμένος έρχεται μέσα από τα πρότυπα που προβάλλονται με καταϊγιστικό τρόπο π.χ. από την τηλεόραση. Ο συγκαλυμμένος αυταρχισμός είναι ένα είδος προπαγάνδας. Αυτοί που έχουν την ισχύ ακούν γοητεία. Οι άνθρωποι επιθυμούν τη δύναμη, επιθυμούν τόσο να ασκούν τη δύναμη όσο και να τους ασκείται. Το πιο σημαντικό όμως είναι ότι οι άνθρωποι είναι παθητικοί στο

μυαλό.

Ο Καντ είχε γράψει ότι είναι απαράδεκτο οι άνθρωποι να θέλουν να σκέφτεται κάποιος άλλος γι' αυτούς. Οι άνθρωποι πρέπει να φύγουν από την παθητικότητα και να σκέφτονται μόνοι τους. Περιμένουν έναν Μεσσία αλλά πέρασαν οι εποχές που έρχονταν οι Μεσσίες.

Η εποχή μας είναι η εποχή που δρέπουμε τους καρπούς των επιλογών μας. Ο Σόλωναυ για τις πολύ σοβαρές υποθέσεις είχε επιβάλλει να έχουν άποψη όλοι. Ο πολίτης να είναι ενεργός. Ο ενεργός πολίτης γνωρίζει πολλά, έχει καλή πρόθεση και ενδιαφέρεται για τους ανθρώπους. Εάν υπήρχαν πολλοί ενεργοί πολίτες δεν θα είχαμε φτάσει στο σημείο που φτάσαμε.

Η επιστήμη, από την άλλη, δεν είναι διασυνδεδεμένη με την κοινωνία αλλά με την εξουσία. Η κοινωνικοποίηση είναι μία έννοια που περικλείει την ευθύνη που έχουμε απέναντι στους ανθρώπους και στη φύση. Οι μεγάλοι επιστήμονες είχαν και φιλοσοφική θεώρηση, δυστυχώς δεν υπάρχουν πλέον. Αυτό που υπάρχει τώρα είναι η τεχνολογία.

Η Δύση είναι φοβερά προσηλωμένη στο χειροπιαστό, στο άμεσο. Όταν θέλεις το χειροπιαστό, θα θέλεις και το χρήμα γιατί αυτό είναι χειροπιαστό, μετριέται. **Συνεπώς το χρήμα ωθεί στο να μην έχει ο άνθρωπος ευθύνη, να μην έχει προοπτική.**

Ο άνθρωπος, πλέον, δεν έχει όραμα ούτε για το μέλλον της ζωής του ούτε για τη ζωή μετά θάνατον. Όλοι έχουμε τάση για αθανασία, κάποιοι νομίζουν ότι θα κατανικήσουν τον φόβο του θανάτου επιθετικά μέσω του κυνισμού, κάτι τέτοιο όμως δεν είναι η λύση.

Λείπει το όραμα της ζωής. Το όραμα βρίσκεται μέσα μας. Η εξουσία είναι για να κόβει τα οράματα και οι διανοούμενοι δεν έχουν βοηθήσει στην εμβάθυνσή του. Έχουν ξεκόψει τελείως από την κοινωνία, τους αρέσει η επωνυμία, προσκολλώνται σε απόψεις που έχουν εκφράσει και δεν είναι έτοιμοι για το συνεχές γίγνεσθαι. Πολλές φορές μιλάνε με μη κατανοητό τρόπο. Τους

αρέσει η ιδιαιτερότητα ενός κύκλου ανθρώπων που είναι από πάνω που είναι η πνευματική εξουσία. Η διανοήση πλέον έχει αποτύχει.

Η ενασχόληση με την επικαιρότητα είναι ένα είδος πολιτικής. Εάν ακουμπήσεις την ανάγκη του άλλου τότε αποκτάς ένα είδος δύναμης.

Στην εποχή μας υπάρχει ένα τεράστιο αδιέξοδο, ίσως δεν προλαβαίνουμε να κάνουμε το μεγάλο βήμα γιατί υπάρχουν μεγάλες εμπλοκές στο γεωπολιτικό πεδίο. Όλοι θέλουν δύναμη.

Η Ευρώπη φθίνει, είναι γηρασμένη, χωρίς όραμα. Έχουμε καταλήξει να χρησιμοποιούμε τις μεγάλες ιδέες ως δεκανίκι για να αποκτήσουμε δύναμη. Τα έθνη δεν έχουν δικαιοσύνη και όταν ένα έθνος δεν έχει δικαιοσύνη δεν είναι σωστό έθνος.

Η κα Μουτσοπούλου θεωρεί ότι θα γνωρίσουμε μεγάλες καταρρεύσεις στην εποχή μας αλλά το θέμα είναι οι μελλοντικοί άνθρωποι να μπορούν να σκέφτονται λίγο καλύτερα για να μην ξαναρχίσει η ανθρωπότητα πάλι τα ίδια.

Κλείνοντας, η κα Μουτσοπούλου είπε ότι οι κρίσεις είναι η μεγάλη μας ευκαιρία και στην κρίση μπορεί κανείς, εάν το θέλει, να ανακαλύψει τον εαυτό του και τον κόσμο.

Ο πίνακας που κοσμεί την εκπομπή είναι της εικαστικού Μαρίας Ματάλα.

– [youtube.com](https://www.youtube.com) (Fotini Mastroianni)

– mastroianni.blogspot.gr

(solon.org.gr)